Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (osmého senátu)

7. listopadu 2024*

„Řízení o předběžné otázce – Ochrana spotřebitelů – Směrnice 93/13/EHS – Článek 7 odst. 1 – Zneužívající ujednání ve spotřebitelských smlouvách – Pravomoci a povinnosti vnitrostátního soudu – První procesní prostředek uplatněný spotřebitelem u soudu v místě sídla prodávajícího nebo poskytovatele bez pomoci advokáta a bez účasti spotřebitele na jednání – Druhý procesní prostředek uplatněný spotřebitelem u soudu místa svého bydliště za pomoci advokáta – Překážka věci rozsouzené – Článek 47 Listiny základních práv Evropské unie – Účinná soudní ochrana spotřebitele“

Ve věci C-178/23,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Tribunalul Specializat Mureș (Specializovaný soud župy Mureș, Rumunsko) ze dne 3. prosince 2021, došlým Soudnímu dvoru dne 21. března 2023, v řízení

ERB New Europe Funding II

proti

YI,

SOUDNÍ DVŮR (osmý senát),

ve složení: N. Jääskinen (zpravodaj), předseda devátého senátu vykonávající funkci předsedy osmého senátu, M. Gavalec a Z. Csehi, soudce,

generální advokátka: J. Kokott,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za ERB New Europe Funding II: A. M. Lefter, avocată,

– za rumunskou vládu: M. Chicu a E. Gane, jako zmocněnkyně,

– za českou vládu: S. Šindelková, M. Smolek a J. Vláčil, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: rumunština.

– za Evropskou komisi: A. Biolan a N. Ruiz García, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 7 odst. 1 směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. 1993, L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/02, s. 288, a oprava Úř. věst. 2016, L 303, s. 26), jejího dvacátého třetího bodu odůvodnění, jakož i zásady efektivity.

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi ERB New Europe Funding II (dále jen „ERB“), společností zabývající se vymáháním pohledávek, a YI, spotřebitelem, ve věci zneužívající povahy některých ujednání úvěrové smlouvy.

Právní rámec

Unijní právo

3 Dvacátý třetí a dvacátý čtvrtý bod odůvodnění směrnice 93/13 znějí:

„vzhledem k tomu, že osoby nebo organizace, které mají podle právních předpisů členského státu oprávněný zájem chránit spotřebitele, musí mít možnosti zahájit řízení, která se týkají smluvních ujednání navržených k obecnému použití ve smlouvách uzavíraných se spotřebiteli, a zejména zneužívajících ujednání, buď před soudem, anebo před správním orgánem, jemuž přísluší rozhodnout o stížnostech, nebo zahájit příslušné soudní řízení; že tato možnost však nezahrnuje předběžnou kontrolu obecných ujednání používaných v jednotlivých hospodářských odvětvích;

vzhledem k tomu, že soudy nebo správní orgány členských států musí mít k dispozici odpovídající a účinné prostředky, aby zabránily dalšímu používání zneužívajících ujednání ve smlouvách se spotřebiteli[…]“

4 Článek 7 odst. 1 této směrnice stanoví:

„Členské státy zajistí, aby v zájmu spotřebitelů a soutěžitelů byly k dispozici odpovídající a účinné prostředky zabraňující dalšímu používání zneužívajících ujednání ve smlouvách, které uzavírají prodávající nebo poskytovatelé se spotřebiteli.“

Rumunské právo

Zákon č. 193/2000 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách

5 Článek 1 Legea nr. 193 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori (zákon č. 193/2000 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách) ze dne 6. listopadu 2000 (znovu vyhlášený v *Monitorul Oficial al României*, části I, č. 543 ze dne 3. srpna 2012) stanoví:

„1. Každá smlouva uzavřená mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem o prodeji zboží nebo o poskytování služeb musí obsahovat jasná smluvní ujednání, jež neumožňují dvojí výklad a k jejichž pochopení není třeba zvláštních znalostí.

2. V případě výkladových pochybností ohledně některých smluvních ujednání musí být tato vykládána ve prospěch spotřebitele.

3. Prodávajícím nebo poskytovatelům je zakázáno vkládat do spotřebitelských smluv zneužívající ujednání.“

6 Článek 4 odst. 1 uvedeného zákona stanoví:

„Smluvní ujednání, které nebylo přímo sjednáno se spotřebitelem, je považováno za zneužívající, jestliže samo o sobě nebo společně s jinými smluvními ujednáními způsobuje v rozporu s požadavkem dobré víry významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran v neprospěch spotřebitele.“

7 Jeho článek 6 uvádí:

„Zneužívající ujednání vložená do smlouvy a zjištěná buď osobně, nebo prostřednictvím oprávněných subjektů nemají účinky vůči spotřebiteli a smlouva je se souhlasem spotřebitele nadále platná jen tehdy, je-li to možné po odstranění uvedených ujednání.“

Zákon č. 134/2010 o občanském soudním řádu

8 Článek 431 Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (zákon č. 134/2010 o občanském soudním řádu) ze dne 1. července 2010 (znovu vyhlášený v *Monitorul Oficial al României*, části I, č. 247 ze dne 10. dubna 2015), nadepsaný „Účinky překážky věci rozsouzené“, stanoví:

„1. Nikdo nemůže být dvakrát stíhán ve stejném postavení, z téhož důvodu a kvůli témuž předmětu.

2. Každý z účastníků řízení může namítat překážku věci rozsouzené plynoucí z jiného sporu, pokud tato překážka souvisí s jeho vyřešením.“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

9 Dne 25. července 2007 uzavřel YI, jakožto spotřebitel, úvěrovou smlouvu s úvěrovou institucí Bancpost S. A. București.

10 Dne 10. května 2018 podal YI, aniž mu byl nápomocen advokát, žalobu k Judecătoria Sectorului 2 București (Soud prvního stupně 2. městského obvodu v Bukurešti, Rumunsko), soudu v místě sídla poskytovatele (dále jen „první soudní řízení“), kterou se domáhal určení zneužívající povahy některých ujednání obsažených v uvedené smlouvě. Žaloba, která se týkala ujednání souvisejících s poplatky za uvolnění a správu úvěru, s jednostrannou možností poskytovatele změnit smluvní úrokové sazby, poplatky a ostatní platby za úvěr, jakož i s poplatkem za předčasné splacení, směřovala proti ERB, společnosti zabývající se vymáháním pohledávek, které byla pohledávka z téže smlouvy postoupena.

11 Rozsudkem ze dne 26. listopadu 2018, jehož datum doručení účastníkům řízení není známo, tento soud uvedenou žalobu zamítl jako neopodstatněnou (dále jen „první soudní rozhodnutí“). Vzhledem k tomu, že YI proti němu nepodal odvolání, nabyl tento rozsudek právní moci.

12 Dne 14. srpna 2019 podal YI, tentokrát zastoupený advokátem, žalobu k soudu místa svého bydliště, Judecătoria Sighișoara (Soud prvního stupně v Segešváru, Rumunsko) (dále jen „druhé soudní řízení“). Tato žaloba byla podána proti téže žalované, o jakou se jednalo v rámci prvního soudního řízení, a do značné míry se týkala týchž smluvních ujednání, jako jsou ta uvedená v bodě 10 tohoto rozsudku. Konkrétně se jednalo o ujednání týkající se poplatků za uvolnění úvěru a za jeho měsíční správu, jakož i o ujednání týkající se roční procentní sazby nákladů.

13 Uvedený soud rozsudkem ze dne 5. prosince 2019 žalobě vyhověl.

14 ERB proti němu podala odvolání k Tribunalul Specializat Mureș (Specializovaný soud župy Mureș, Rumunsko), který je předkládajícím soudem. Rozsudkem ze dne 6. dubna 2021 vyhověl uvedený soud důvodům odvolání ERB, pokud jde o poplatek za správu úvěru, přičemž potvrdil zneužívající povahu ostatních smluvních ujednání uvedených v bodě 12 tohoto rozsudku.

15 Vzhledem k tomu, že se uvedený soud nevyjádřil k aspektu překážky věci rozsouzené pojící se k prvnímu soudnímu rozhodnutí, podala ERB k témuž soudu mimořádný opravný prostředek směřující k obnově řízení. Tento prostředek byl založen na jediném důvodu, vycházejícím z toho, že odvolací soud nezkoumal procesní námitku překážky věci rozsouzené, kterou ERB vznesla.

16 V rámci daného mimořádného opravného prostředku má předkládající soud pochybnosti o způsobu, jakým je třeba poměřovat práva spotřebitele a zásadu překážky věci rozsouzené. Upřesňuje, že podle informací, které má k dispozici, se zdá, že v rámci prvního soudního řízení YI, kterému nebyl nápomocen advokát, neměl přiměřené znalosti pro uplatnění svých práv vyplývajících z režimu ochrany spotřebitele. Z tohoto důvodu se YI obrátil na soud v místě sídla poskytovatele, ačkoli se mohl obrátit na soud příslušný v místě bydliště. Předkládající soud mimoto uvádí, že se spotřebitel jednání před Judecătoria Sectorului 2 București (Soud prvního stupně 2. městského obvodu v Bukurešti) neúčastnil, a že jakmile mu byl nápomocen advokát, byla zneužívající povaha dotčených smluvních ujednání do značné míry potvrzena dvěma odlišnými soudy.

17 Za těchto podmínek se Tribunalul Specializat Mureș (Specializovaný soud župy Mureș) rozhodl přerušit řízení a předložit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Musí být čl. 7 odst. 1 směrnice 93/13, zejména s ohledem na dvacátý třetí bod jejího odůvodnění a zásadu efektivity, vykládán v tom smyslu, že nebrání možnosti vnitrostátního soudu zkoumat podezření týkající se zneužívající povahy smluvních ujednání sjednaných ve smlouvě uzavřené mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem, i když tato ujednání byla již dříve

zkoumána jiným vnitrostátním soudem v řízení v prvním stupni zahájeném na návrh spotřebitele, který se příslušného jednání neúčastnil a kterému náležitě nepomáhal nebo jej nezastupoval advokát, a tato podezření byla odmítnuta soudním rozhodnutím, které spotřebitel nenapadl – a které tak dle vnitrostátního procesního řádu nabylo právní moci (překážka věci pravomocně rozsouzené) – jestliže z konkrétních okolností sporu věrohodně a důvodně vyplývá, že tento spotřebitel nevyužil opravný prostředek v uvedeném prvním soudním řízení z důvodu svých omezených znalostí nebo informací?“

K předběžné otázce

K přípustnosti

18 ERB ve svém písemném vyjádření tvrdí, že není nezbytné ani žádoucí pokládat Soudnímu dvoru předběžnou otázku, neboť pochybnosti předkládajícího soudu souvisejí především s úpravou překážky věci rozsouzené v rumunském občanském procesním právu, a nikoli v právu unijním.

19 Rumunská vláda uvádí v písemném vyjádření, aniž výslovně vznesla námitku nepřípustnosti, že z předkládacího rozhodnutí jasně nevyplývá, zda jsou smluvní ujednání zkoumaná v prvním a druhém soudním řízení totožná. Pokud by se zjistilo, že tato ujednání jsou odlišná, zásada překážky věci rozsouzené by se v projednávaném případě uplatnit nemohla.

20 Podle ustálené judikatury přísluší pouze vnitrostátnímu soudu, kterému byl spor předložen a který nese odpovědnost za soudní rozhodnutí, jež bude vydáno, aby s ohledem na konkrétní okolnosti věci posoudil nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání svého rozsudku i relevanci otázek, které Soudnímu dvoru klade a na které se vztahuje domněnka relevance. Jestliže se tedy položená otázka týká výkladu nebo platnosti pravidla unijního práva, Soudní dvůr je v zásadě povinen rozhodnout, s výjimkou situace, kdy je zjevné, že žádaný výklad nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, pokud se jedná o hypotetický problém nebo dále pokud Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na uvedenou otázku (rozsudek ze dne 27. dubna 2023, AxFina Hungary, C-705/21, EU:C:2023:352, bod 27 a citovaná judikatura).

21 Podle ustálené judikatury rovněž platí, že v rámci řízení upraveného v článku 267 SFEU, které je založeno na jasném rozdělení funkcí mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem, má pouze vnitrostátní soud pravomoc vykládat a uplatňovat ustanovení vnitrostátního práva, zatímco Soudní dvůr je oprávněn rozhodovat pouze o výkladu nebo platnosti unijního právního předpisu, a to na základě skutečností, které mu sdělil vnitrostátní soud (rozsudek ze dne 27. dubna 2023, AxFina Hungary, C-705/21, EU:C:2023:352, bod 28 a citovaná judikatura).

22 Pokud jde o argumenty ERB, stačí podotknout, že předkládající soud svou předběžnou otázkou Soudní dvůr žádá, aby v souladu s požadavky stanovenými judikaturou uvedenou v bodě 20 tohoto rozsudku vyložil směrnici 93/13, jakož i zásadu efektivity. Mimoto z informací obsažených v předkládacím rozhodnutí jasně vyplývá, že tato otázka výkladu unijního práva je pro předkládající soud užitečná k tomu, aby mohl určit, zda je na základě směrnice 93/13 možné se za takových okolností, jako jsou okolnosti dotčené ve věci v původním řízení, od zásady překážky věci rozsouzené odchýlit.

23 Pokud jde o pochybnosti rumunské vlády o uplatnitelnosti zásady překážky věci rozsouzené v rámci věci v původním řízení, je třeba podotknout, že v souladu s judikaturou uvedenou v bodě 21 tohoto rozsudku přísluší v konečném důsledku pouze předkládajícímu soudu, aby posoudil, zda a v jakém rozsahu jsou smluvní ujednání zkoumaná v rámci prvního a druhého soudního řízení totožná.

24 Vzhledem k tomu, že přezkum přípustnosti žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce je omezen na zjevné nedodržení požadavků uvedených v bodě 20 tohoto rozsudku a ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, zjevně nevyplývá, že by tyto požadavky nebyly v projednávaném případě dodrženy, nelze z případné neúplné totožnosti smluvních ujednání zkoumaných v rámci obou řízení vyvodit, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je nepřípustná.

25 Z toho plyne, že předběžná otázka je přípustná.

K věci samé

26 Podle ustálené judikatury platí, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen. Z tohoto hlediska Soudnímu dvoru přísluší případně přeformulovat otázky, které jsou mu položeny. Soudní dvůr může zohlednit i normy unijního práva, na které vnitrostátní soud ve svých otázkách neodkázal (rozsudek ze dne 30. května 2024, Raiffeisen Bank, C-176/23, EU:C:2024:443, bod 37 a citovaná judikatura).

27 Soudnímu dvoru přísluší, aby ze všech poznatků předložených předkládajícím soudem, zejména z odůvodnění předkládacího rozhodnutí, vytěžil ty prvky unijního práva, které je s přihlédnutím k předmětu sporu třeba vyložit (rozsudek ze dne 30. května 2024, Raiffeisen Bank, C-176/23, EU:C:2024:443, bod 38 a citovaná judikatura).

28 V projednávané věci z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že se předkládající soud zabývá především slučitelností konkrétního průběhu prvního soudního řízení se směrnicí 93/13, a v důsledku toho se dále zabývá tím, zda s ohledem na způsob, jakým toto řízení proběhlo, může jiný vnitrostátní soud, navzdory právní moci prvního soudního rozhodnutí, následně zkoumat případnou zneužívající povahu smluvních ujednání, která byla předmětem uvedeného rozhodnutí. Pokud jde o toto první řízení, předkládající soud zejména uvádí, že spotřebitel si pro podání žaloby zvolil soud místa sídla poskytovatele, že mu v jeho průběhu nebyl nápomocen advokát, že se neúčastnil jednání a že proti prvnímu soudnímu rozhodnutí nepodal včas odvolání.

29 Je tedy třeba mít za to, že podstatou jediné otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 7 odst. 1 směrnice 93/13 ve spojení s dvacátým čtvrtým bodem jejího odůvodnění, zásadou efektivity a článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) musí být vykládán v tom smyslu, že vnitrostátnímu soudu ukládá zkoumat případnou zneužívající povahu ujednání smlouvy uzavřené mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem, pokud tato ujednání již byla zkoumána jiným vnitrostátním soudem, jehož rozhodnutí zakládá překážku věci rozsouzené, pokud před tímto prvním soudem spotřebitel nebyl zastoupen advokátem, neúčastnil se jednání a nevyužil možnosti podání opravného prostředku z důvodu svých omezených znalostí nebo informací.

30 Úvodem je třeba připomenout, že vzhledem k povaze a významu veřejného zájmu na ochraně spotřebitelů směrnice 93/13 ukládá členským státům – jak vyplývá z jejího čl. 7 odst. 1 ve spojení s jejím dvacátým čtvrtým bodem odůvodnění – povinnost zajistit odpovídající a účinné prostředky „zabraňující dalšímu používání zneužívajících ujednání ve smlouvách, které uzavírají prodávající nebo poskytovatelé se spotřebiteli“ [rozsudek ze dne 9. dubna 2024, Profi Credit Polska (Obnova řízení ukončeného pravomocným rozhodnutím), C-582/21, EU:C:2024:282, bod 73 a citovaná judikatura].

31 V této souvislosti je třeba podotknout, že podle judikatury Soudního dvora unijní právo neharmonizuje řízení použitelná pro posouzení případné zneužívající povahy smluvního ujednání, takže tato řízení spadají na základě zásady procesní autonomie členských států do působnosti vnitrostátních právních řádů těchto států, avšak za podmínky, že jsou v souladu se zásadami rovnocennosti a efektivity [rozsudek ze dne 9. dubna 2024, Profi Credit Polska (Obnova řízení ukončeného pravomocným rozhodnutím), C-582/21, EU:C:2024:282, bod 74 a citovaná judikatura].

32 V tomto ohledu již Soudní dvůr zdůraznil význam, jaký má v unijním i ve vnitrostátních právních řádech zásada překážky věci rozsouzené. Za účelem zajištění stability práva a právních vztahů i řádného výkonu spravedlnosti je totiž důležité, aby soudní rozhodnutí, která se po vyčerpání možných procesních prostředků nápravy nebo po uplynutí lhůt stanovených pro tyto procesní prostředky stala pravomocnými, již nemohla být zpochybněna [rozsudek ze dne 9. dubna 2024, Profi Credit Polska (Obnova řízení ukončeného pravomocným rozhodnutím), C-582/21, EU:C:2024:282, bod 37 a citovaná judikatura].

33 Unijní právo tudíž v zásadě nenutí vnitrostátní soud k tomu, aby nepoužil vnitrostátní procesní pravidla přiznávající soudnímu rozhodnutí povahu zakládající překážku věci rozsouzené, třebaže by jejich nepoužití umožnilo napravit vnitrostátní stav neslučitelný s tímto právem [rozsudek ze dne 9. dubna 2024, Profi Credit Polska (Obnova řízení ukončeného pravomocným rozhodnutím), C-582/21, EU:C:2024:282, bod 38 a citovaná judikatura].

34 Pokud jde o dodržování požadavků vyplývajících ze zásad rovnocennosti a efektivity, to musí být analyzováno s ohledem na to, jaké místo zaujímají daná pravidla v řízení jako celku, na průběh řízení a na zvláštnosti těchto pravidel před jednotlivými vnitrostátními orgány [rozsudek ze dne 9. dubna 2024, Profi Credit Polska (Obnova řízení ukončeného pravomocným rozhodnutím), C-582/21, EU:C:2024:282, bod 41 a citovaná judikatura].

35 Pokud použitelná vnitrostátní procesní pravidla dávají za určitých podmínek vnitrostátnímu soudu možnost, aby pozměnil rozhodnutí zakládající překážku věci rozsouzené tak, aby byl vzniklý stav slučitelný s vnitrostátním právem, musí proto tato možnost být v souladu se zásadami rovnocennosti a efektivity využita, jsou-li tyto podmínky splněny, k tomu, aby byl soulad dotčeného stavu s unijním právem obnoven [rozsudek ze dne 9. dubna 2024, Profi Credit Polska (Obnova řízení ukončeného pravomocným rozhodnutím), C-582/21, EU:C:2024:282, bod 42 a citovaná judikatura].

36 Pokud jde konkrétně o zásadu efektivity, které jako jediné se předběžná otázka týká, je třeba zdůraznit, že povinnost členských států zajistit účinnost práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva, s sebou nese mj. pro práva vyplývající ze směrnice 93/13 požadavek účinné soudní ochrany, potvrzený v čl. 7 odst. 1 uvedené směrnice a zakotvený rovněž v článku 47 Listiny. Tento požadavek se použije zejména na procesní podmínky soudních řízení založených na

právech, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva [obdobně viz rozsudek ze dne 9. dubna 2024, Profi Credit Polska (Obnova řízení ukončeného pravomocným rozhodnutím), C-582/21, EU:C:2024:282, bod 76 a citovaná judikatura].

37 V projednávané věci se pochybnosti předkládajícího soudu týkají především souladu konkrétního průběhu prvního soudního řízení, a nikoli relevantní vnitrostátní právní úpravy, se směrnicí 93/13. Žádná skutečnost vyplývající z předkládacího rozhodnutí totiž nenasvědčuje tomu, že by použitelná vnitrostátní právní úprava týkající se podmínek naplnění zásady překážky věci rozsouzené v rámci žalob podaných spotřebiteli za účelem určení zneužívající povahy smluvních ujednání nebyla v souladu se zásadou efektivity tím, že by znemožňovala nebo nadměrně ztěžovala uplatnění ochrany, kterou směrnice 93/13 zamýšlí přiznat spotřebitelům, nebo že by z jiného důvodu narušovala užitečný účinek uvedené směrnice, což nicméně přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

38 V tomto ohledu je třeba uvést, že povinnost vnitrostátního soudu zkoumat i bez návrhu případnou zneužívající povahu smluvních ujednání je odůvodněna povahou a významem veřejného zájmu, od něhož se odvíjí ochrana, kterou směrnice 93/13 přiznává spotřebitelům, takže účinný přezkum případné zneužívající povahy smluvních ujednání, jak ho vyžaduje směrnice 93/13, by přitom nemohl být zaručen, pokud by se překážka věci rozsouzené týkala rovněž soudních rozhodnutí, která takový přezkum nezmiňují (rozsudek ze dne 17. května 2022, Ibercaja Banco, C-600/19, EU:C:2022:394, bod 50).

39 Naproti tomu je třeba mít za to, že tato ochrana by byla zajištěna, pokud by předkládající soud dospěl ve věci v původním řízení k závěru, že v průběhu prvního soudního řízení příslušný soud přezkum případné zneužívající povahy ujednání dotčené smlouvy provedl a tento přezkum, alespoň stručně odůvodněný, neodhalil existenci jakéhokoliv zneužívajícího ujednání a že spotřebitel byl řádně informován o tom, že v případě nepodání odvolání ve lhůtě stanovené vnitrostátním právem zaniká právo domáhat se případné zneužívající povahy těchto ujednání později (obdobně viz rozsudek ze dne 17. května 2022, Ibercaja Banco, C-600/19, EU:C:2022:394, bod 51).

40 Nepříznivý výsledek účinného přezkumu případné zneužívající povahy smluvních ujednání totiž nemůže sám o sobě představovat skutečnost, která by mohla zásadu překážky věci rozsouzené zpochybnit.

41 Stejně tak okolnosti uvedené v bodě 28 tohoto rozsudku nutně neznamenají, že by první soudní řízení nemohlo zaručit odpovídající posouzení údajně zneužívajících smluvních ujednání, a v důsledku toho zajistit spotřebiteli účinnou soudní ochranu zaručenou článkem 47 Listiny, což však přísluší ověřit předkládajícímu soudu. Uvedený soud musí zejména ověřit, že první soudní rozhodnutí bylo spotřebiteli řádně doručeno s uvedením možných opravných prostředků a že neexistují jiné zvláštní důvody související s průběhem daného řízení, jako je například neexistence odůvodnění uvedeného rozhodnutí, které by mohly spotřebiteli bránit v účinném výkonu jeho procesních práv nebo jej od tohoto výkonu odrazovat.

42 S ohledem na všechny výše uvedené důvody je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že čl. 7 odst. 1 směrnice 93/13 ve spojení s dvacátým čtvrtým bodem jejího odůvodnění, zásadou efektivity a článkem 47 Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že vnitrostátnímu soudu neukládá zkoumat případnou zneužívající povahu ujednání smlouvy uzavřené mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem, pokud tato ujednání již byla zkoumána jiným vnitrostátním soudem, jehož rozhodnutí zakládá překážku věci rozsouzené, a to i tehdy, pokud před tímto

prvním soudem spotřebitel nebyl zastoupen advokátem, neúčastnil se jednání a nevyužil možnosti podání opravného prostředku, za předpokladu, že toto rozhodnutí bylo spotřebiteli řádně doručeno s uvedením možných opravných prostředků a neexistují jiné zvláštní důvody související s průběhem daného řízení, jako je například neexistence odůvodnění uvedeného rozhodnutí, které by mohly spotřebiteli bránit v účinném výkonu jeho procesních práv nebo jej od tohoto výkonu odrazovat.

K nákladům řízení

43 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (osmý senát) rozhodl takto:

Článek 7 odst. 1 směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách ve spojení s dvacátým čtvrtým bodem jejího odůvodnění, zásadou efektivity a článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie

musí být vykládán v tom smyslu, že

neukládá zkoumat případnou zneužívající povahu ujednání smlouvy uzavřené mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem, pokud tato ujednání již byla zkoumána jiným vnitrostátním soudem, jehož rozhodnutí zakládá překážku věci rozsouzené, a to i tehdy, pokud před tímto prvním soudem spotřebitel nebyl zastoupen advokátem, neúčastnil se jednání a nevyužil možnosti podání opravného prostředku, za předpokladu, že toto rozhodnutí bylo spotřebiteli řádně doručeno s uvedením možných opravných prostředků a neexistují jiné zvláštní důvody související s průběhem daného řízení, jako je například neexistence odůvodnění uvedeného rozhodnutí, které by mohly spotřebiteli bránit v účinném výkonu jeho procesních práv nebo jej od tohoto výkonu odrazovat.

Podpisy